

सामान्य- निर्देशाः-

- (i) प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः 50 प्रश्नाश्च सन्ति।
- (ii) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः बहुविकल्पीयाश्च।
- (iii) सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। प्रत्येकस्मै प्रश्नाय अङ्कद्वयं निर्धारितं वर्तते।
- (iv) प्रदत्तेषु चतुर्षु विकल्पेषु किमपि एकम् उत्तरं चयनीयम्।

खण्डः 'क' (अपठितावबोधनम्)

सतां सज्जनानां वा संगतिः सत्संगतिः कथ्यते। सज्जनानां संगत्या हृदयं विचारं च पवित्रं भवति। अनया जनः स्वार्थभावं परित्यज्य लोककल्याणकामो भवति। दुर्जनानां संगत्या दुर्बुद्धिः आगच्छति। दुर्बुद्धिः दुःखजननी अस्ति। सज्जनानां संगत्या दुर्जनः अपि सज्जनः भवति, दुर्जनानां संगत्या सज्जनः अपि दुर्जनः भवति।

उपरिलिखितं गद्यांशं पठित्वा अधोलिखित- प्रश्नानाम् उत्तरं चिनुत-

- 1 केषां संगतिः सत्संगतिः कथ्यते ?
(a) दुर्जनानाम् (b) श्रीमताम्
(c) सताम् (d) दुष्टानाम्
- 2 केषां संगत्या दुर्बुद्धिः आगच्छति ?
(a) सज्जनानाम् (b) सताम्
(c) दुर्जनानाम् (d) मित्राणाम्
- 3 का दुःखजननी अस्ति ?
(a) सुबुद्धिः (b) सद्बुद्धिः
(c) कुशाग्रबुद्धिः (d) दुर्बुद्धिः
- 4 सत्संगत्या जनः स्वार्थभावं परित्यज्य कः भवति ?
(a) धनकामः (b) लोककल्याणकामः
(c) यशकामः (d) स्वकल्याणकामः

खण्डः - 'ख' (अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)

- 5 औष्ठ्यवर्णः कः ?
(a) श् (b) च्
(c) क् (d) ब्
- 6 अनुनासिकः वर्णः कः ?
(a) ध् (b) ज्
(c) न् (d) ग्
- 7 द्+आ+न्+अ+म् इत्यस्य उचितं वर्णसंयोजनं चिनुत-
(a) धनम् (b) धान्यम्
(c) दानम् (d) दैन्यम्
- 8 'अत्र' पदस्य वर्णवियोजनं चिनुत-

Page-176

- (a) अ+त्+र्+अ (b) अ+र्+त्+अ
(c) त्+र्+अ (d) र्+अ+त्+अ
- 9 'दैत्य+अरिः' अस्य शुद्धं सन्धिपदं चिनुत-
(a) दैत्यरिः (b) दैतरिः
(c) दैत्यारिः (d) दत्यरिः
- 10 'अत्यन्तः' पदस्य विच्छेदं चिनुत-
(a) अति+अनन्तः (b) अ+त्यन्तः
(c) अत्य+न्तः (d) अति+अन्तः
- 11 'गणेशः' पदे सन्धिः अस्ति-
(a) दीर्घ (b) ळण्
(c) वृद्धि (d) गुण
- 12 अयादि सन्धेः उदाहरणम् अस्ति-
(a) महोदयः (b) साधूपदेशः
(c) नयनम् (d) अत्याचारः
- 13 'रामाणाम्' अत्र विभक्तिः अस्ति-
(a) चतुर्थी (b) पंचमी
(c) षष्ठी (d) सप्तमी
- 14 बालिका शब्दस्य तृतीयाविभक्तौ एकवचने रूपम्-
(a) बालिकायाः (b) बालिकया
(c) बालिकानाम् (d) बालिकायै
- 15 'भू' धातोः लोट्लकारस्य मध्यमपुरुष-बहुवचने रूपम्-
(a) भव (b) भवताम्
(c) भवत (d) भवानि
- 16 लङ् लकारस्य रूपम् अस्ति-
(a) आगच्छति (b) गच्छति
(c) गच्छतु (d) अगच्छत्
- 17 रिक्तस्थाने उचितं कारकपदं चिनुत-
..... अभितः वृक्षाः सन्ति ।
(a) विद्यालयम् (b) विद्यालयस्य
(c) विद्यालयात् (d) विद्यालये
- 18 गां ददाति ।
(a) विप्रस्य (b) विप्रात्
(c) विप्राय (d) विप्रेण
- 19 मोदकं रोचते ।
(a) बालकाय (b) बालकात्
(c) बालकस्य (d) बालकेन
- 20 बालकः बिभेति ।
(a) व्याघ्रः (b) व्याघ्रात्
(c) व्याघ्रेण (d) व्याघ्राय

- 21 'सः पठति।' इति वाक्यस्य कर्मवाच्यं रूपम् अस्ति-
(a) तथा पठ्यते (b) तेन पठ्यते
(c) तैः पठ्यते (d) ताभिः पठ्यते।

खण्डः 'ग' (संस्कृतसाहित्येतिहासः)

- 22 मुद्राराक्षसस्य लेखकः अस्ति -
(a) माघः (b) विशाखदत्तः
(c) भासः (d) भारविः
- 23 हितोपदेशस्य लेखकः अस्ति-
(a) नारायणपण्डितः (b) भारविः
(c) कालिदासः (d) माघः
- 24 महाकविभारवेः रचना अस्ति-
(a) शिशुपालवधम् (b) कुमारसम्भवम्
(c) किरातार्जुनीयम् (d) रघुवंशम्
- 25 प्राचीनतमः वेदः कः
(a) यजुर्वेदः (b) ऋग्वेदः
(c) अथर्ववेदः (d) सामवेदः
- 26 कति उपनिषदः ?
(a) 105 (b) 108
(c) 101 (d) 112
- 27 व्यासस्य कृतिः अस्ति-
(a) वेदाः (b) पुराणम्
(c) व्याकरणम् (d) रामायणम्
- 28 रामायणस्य नायिका का ?
(a) मन्दोदरी (b) सीता
(c) कैकेयी (d) सूर्पणखा
- 29 पाण्डवानां कथा कस्मिन् काव्ये अस्ति ?
(a) रामायणे (b) महाभारते
(c) रघुवंशे (d) कुमारसम्भवे
- 30 'नलचम्पू' कस्य काव्यस्य उदाहरणम् ?
(a) गद्यकाव्यस्य (b) पद्यकाव्यस्य
(c) नाटकस्य (d) चम्पूकाव्यस्य
- 31 गद्यकाव्यस्य उदाहरणम् अस्ति-
(a) भगवद्गीता (b) कादम्बरी
(c) रामायणम् (d) रघुवंशम्
- 32 पद्यकाव्यस्य उदाहरणम् अस्ति-
(a) शिवराजविजयम् (b) रघुवंशम्
(c) मुद्राराक्षम् (d) कादम्बरी
- 33 नान्दिः भवति -
(a) काव्ये (b) नाटके
(c) कथायाम् (d) आख्यायिकायाम्

खण्ड: 'घ' (पठितावबोधनम्)

- 34 जगत्यां यत् किञ्चित् तत् केन आस्यम् ?
(a) श्रीशा (b) ईशा
(c) मनीषा (d) कवीशा
- 35 यः हितकरं भुङ्क्ते सः भवति-
(a) मितभुक् (b) हितभुक्
(c) ऋतुभुक् (d) अतिभुक्
- 36 ऋतवः कति ?
(a) पंच (b) षड्
(c) त्रयः (d) चत्वारः
- 37 अव्यवस्थितचित्तानां कः भयङ्करः ?
(a) क्रोधः (b) प्रसादः
(c) शत्रुता (d) मित्रता
- 38 दीलीपस्य सम्मुखे मायासिंहः कत्रा प्रकटीकृतः ?
(a) वशिष्ठेन (b) शङ्करेण
(c) नन्दिन्या (d) दिलीपेन
- 39 भगवतः महावीरस्य मातुः नाम आसीत्-
(a) विशाखा (b) त्रिशला
(c) चन्दनबाला (d) मृगावती
- 40 भगवान् महावीरः कुत्र निर्वाणम् आप्तवान् ?
(a) पुरीनगर्याम् (b) वाराणसीनगर्याम्
(c) देहलीनगर्याम् (d) पावानगर्याम्
- 41 समुन्नतिपथं का विशदीकरोति ?
(a) प्रभा (b) निशा
(c) विद्या (d) सखा
- 42 धर्मस्य तत्त्वं कुत्र निहितम् ?
(a) सभायाम् (b) निशायाम्
(c) गुहायाम् (d) प्रभायाम्
- 43 सन्तः कथं मनः हरन्ति ?
(a) मणिनूपुरा इव (b) शृङ्खला इव
(c) माला इव (d) मुक्ता इव
- 44 कीदृशी राजप्रकृतिः ?
(a) विचारमूला (b) विकारमूला
(c) आचारमूला (d) अहङ्कारमूला
- 45 इयं हि लब्धपि दुःखेन परिपाल्यते-
(a) सरस्वती (b) बुद्धि
(c) लक्ष्मी (d) श्रुति

- 46 महावीरः कस्य अनुरोधेन विवाहम् अकरोत् ?
(a) मातुः (b) पितुः
(c) भ्रातुः (d) मातापित्रोः
- 47 शिष्याः कुत्र विचरन्ति स्म ?
(a) गृहे (b) भवने
(c) वने (d) उद्याने
- 48 अहिंसायाः निषेधम् कृतवान् -
(a) दिलीपः (b) महावीरः
(c) नृपः (d) साधुः
- 49 राजा दिलीपः कस्याः सेवाम् अकरोत् ?
(a) महिलायाः (b) नन्दिन्याः
(c) दामिन्याः (d) कामिन्याः
- 50 'त्रिशला' माता आसीत् -
(a) महावीरस्य (b) दिलीपस्य
(c) रामस्य (d) कृष्णस्य

(भाग -2)
उत्तर-कुंजि:

1.	c	26	b
2.	c	27.	b
3.	d	28.	b
4.	b	29.	b
5.	d	30.	d
6.	c	31.	b
7.	c	32.	b
8.	a	33.	b
9.	c	34.	b
10.	d	35.	b
11.	d	36.	b
12.	c	37.	b
13.	c	38.	c
14.	b	39.	b
15.	c	40.	d
16.	d	41.	c
17.	a	42.	c
18.	c	43.	a
19.	a	44.	d
20.	b	45.	c
21.	b	46.	d
22.	b	47.	c
23.	a	48.	b
24.	c	49.	b
25.	b	50	a

17026